

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Съюз на капиталовите пазари за хората и предприятията — нов план за действие“

(COM(2020) 590 final)

(2021/C 155/03)

Докладчик: **Pierre BOLLON**

Консултация	Европейска комисия, 11.11.2020 г.
Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“
Приемане от секцията	12.2.2021 г.
Приемане на пленарна сесия	24.2.2021 г.
Пленарна сесия №	558
Резултат от гласуването	226/1/4
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Заключение и препоръки

1.1 ЕИСК приветства съобщението на Комисията, озаглавено „Съюз на капиталовите пазари за хората и предприятията — нов план за действие“. Това е много необходимо продължение на постигнатото чрез първия план от 2015 г. и неговия междинен преглед от 2017 г., които Комитетът одобри в своите становища относно „План за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари“⁽¹⁾ и „Междинния преглед на Плана за действие за съюз на капиталовите пазари“⁽²⁾. През последните две години Комитетът публикува и няколко становища по въпроси, тясно свързани със съюза на капиталовите пазари (СКП), включително становищата по собствена инициатива „Към по-издръжлива на сътресения и устойчива европейска икономика“⁽³⁾ и „Нова визия за завършване на изграждането на Икономическия и паричен съюз“⁽⁴⁾.

1.2 Остават в пълна степен актуални първоначалните цели на плана за действие, а именно подпомагане на мобилизирането на капитали в Европа и насочването им към дружества, инфраструктурни и дългосрочни проекти, които биха имали положително въздействие върху заетостта. Тези цели са от първостепенно значение, за да се даде възможност на ЕС-27, дружествата в Съюза и неговите граждани да постигнат решаваш напредък по укрепването на своя финансов и икономически геостратегически суверенитет и по крайно необходимия преход, свързан с климата, социалната сфера и цифровите технологии. ЕИСК подчертава още, че СКП може да постигне поставените цели само ако финансовата стабилност и защитата на потребителите останат приоритет, за да се избегне сериозно отрицателно въздействие върху предприятията, работниците и потребителите, както и върху икономиката като цяло.

1.3 Неочакваната и тежка криза, свързана с COVID-19, налага засилване и ускоряване на плана за действие. Европейските дружества от всякакъв мащаб бяха принудени да увеличат своята задлъжнялост и през следващите месеци и години ще трябва да набират собствен капитал или да използват собствените си средства, за да могат да инвестират в бъдещето, като същевременно създават работни места.

1.4 Споразумението, постигнато относно Брексит в края на декември 2020 г., е друга ключова причина, за да се даде нов тласък на СКП. Финансовите центрове на ЕС-27 ще трябва да могат да предоставят услуги, които досега бяха предоставяни посредством Лондонското Сити. В ЕС-27 трябва да се разработят силно интегрирани, функционални и справедливи финансови и капиталови пазари, а ЕИСК счита, че ще бъде необходима по-всеобхватна нормативна уредба, за да се избегнат пропуски и ограничения, водещи до намаляване на икономическата ефективност.

⁽¹⁾ ОВ С 133, 14.4.2016 г., стр. 17.

⁽²⁾ ОВ С 81, 2.3.2018 г., стр. 117.

⁽³⁾ ОВ С 353, 18.10.2019 г., стр. 23.

⁽⁴⁾ ОВ С 353, 18.10.2019 г., стр. 32.

1.5 Като одобрява всичките 16 действия, предложени от Комисията, Комитетът подчертава значението на приоритизирането и координирането на инициативите (с конкретни цели за измерване на напредъка), набляга на тези, които счита за най-съществени, и отправя целенасочени допълващи предложения.

1.6 Въпреки че се признава значението на публичното финансиране, високото равнище на спестявания в Европа в сравнение с други региони очевидно следва да се използва по-добре. Първостепенна предпоставка за постигането на тази цел е подобряването на финансовото грамотяване на европейците (действие 7). ЕИСК препоръчва да се определят и популяризират най-добрите национални практики и опит от преподаването и ученето. ЕИСК препоръчва всички заинтересовани страни, включително представителите на работниците и потребителите, да бъдат включени в разработването и прилагането на мерки за финансово образование в цяла Европа, като се увеличи ефективността на правилата за надеждна защита и се намалият информационните асиметрии между доставчиците на финансови услуги и гражданите. ЕИСК препоръчва по-конкретно финансовата грамотност да бъде включена в бъдещото преразглеждане на рамката за ключовите компетентности.

1.7 За да се развие стратегическата автономност на ЕС в ключови сектори и капацитети, Комитетът се съгласява с подхода на Комисията за предлагане на технически мерки: i) опростяване на правилата относно котирането за търгуване на публичните пазари за малките и средните предприятия (МСП) (действие 2); ii) създаване на възможност за трансграничните акционери да упражняват по-добре правата си (действие 12); iii) подобряване на трансграничните услуги по сетълмент (действие 13); iv) създаване на консолидирана система за публикация за данни за уредените сделки с дялов капитал (действие 14) и подходящо определена насоченост на портала InvestEU (действие 15). Като първо допълнително и положително действие Комисията би могла да направи оценка дали е възможно да се разреши на европейските инвестиционни фондове да използват кода „eu“ като международен идентификационен номер на ценни книжа (ISIN), подобрявайки по този начин своето трансгранично присъствие.

1.8 ЕИСК изразява съгласие с Европейската сметна палата, която отбеляза, че новото законодателство относно секюритизацията, макар и положителна стъпка напред, на практика не е помогнало на банките да увеличат кредитния си капацитет, особено за МСП. Следователно има какво да се подобри (действие 6), при условие че има ефективен контрол за предотвратяване на повторната поява на системни рискове.

1.9 Важно е да се вземе под внимание принципът на субсидиарност по отношение на инвеститорите на дребно, тъй като специфичните навици за спестяване са дълбоко вкоренени в националните модели. Поради това ЕИСК препоръчва на Комисията в нейната високо оценявана работа за подобряване на качеството на финансовите консултации (действие 8) да вземе под внимание ползата от различните модели, като има предвид, че предлагането на консултации, както и на сравними и адекватна/съдържателна информация са от ключово значение за привличането на гражданите като инвеститори.

1.10 Що се отнася до пенсията, освен „паневропейския персонален пенсионен продукт“ (ПЕПП), който е положителен инструмент за трансграничните работници и ще има успех, ако бъде прието лесно за изпълнение законодателство от ниво 2 и ако потребителите разбират основните характеристики на продуктите, които се продават под това име, допълнителните общоевропейски универсални правила относно финансираните схеми, допълващи разходопокривните пенсионни системи, не биха били полезни, тъй като разпоредбите относно пенсионирането са залегнали дълбоко в националните социални законодателства. Поради това ЕИСК приветства предложението на Комисията (действие 9) за събиране, споделяне и насърчаване на най-добрите практики.

1.11 Енергийният преход с право е на преден план в дневния ред на Комисията с цел борба с изменението на климата. ЕИСК препоръчва да се вземат под внимание съображения от екологичен, социален (с по-силен акцент) или управленски характер, като същевременно се насърчава икономическото възстановяване и запазването и създаването на работни места. Екологичната и социалната програма следва да се превърнат в предимство за Европа от гледна точка на конкуренцията. Като второ допълнително действие би било важно инвеститорите да могат да имат достъп до надеждни екологични, социални и управленски данни, като се отърсят от сегашната си зависимост от силни продавачи, доставчици на индекси и агенции за кредитен рейтинг извън ЕС.

1.12 ЕИСК препоръчва СКП да отчита в пълна степен различните форми на инвестиции със социално въздействие, особено тези в областта на „социалната икономика“, които допринасят положително за общия интерес и общото благо. Силна подкрепа следва да получат Европейските фондове за социално предприемачество (ЕФСП), евентуално чрез преразглеждане на Регламент (ЕС) № 346/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾, чрез който бяха създадени.

1.13 В допълнение към вече споменатите мерки Комитетът се обявява за два вида приоритети, които, ако бъдат приети с този план за действие и бъдат осъществени в държавите членки (желателно е да има програма за мониторинг), биха позволили съществуването на социално и екологично отговорна европейска финансова система, като по този начин тя би могла да играе по-ефективно ролята си на посредник между търсенето и предлагането и да бъде по-конкурентоспособна и устойчива на сътресения.

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 346/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 година относно европейски фондове за социално предприемачество (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 18).

1.14 Първият приоритет е да се **подобри ефективността на съюза на капиталовите пазари** посредством три ключови действия: i) създаване на Европейски единен пункт за достъп, който, наред с другото, ще помогне на инвеститорите при избора на емитенти (действие 1); ii) прилагане на единна нормативна уредба, основана на строг надзор, която да не допуска арбитраж и пропуски, като по този начин на участниците на пазара в цяла Европа (без нито един финансов център да стане доминиращ) се дава възможност да се възползват от икономии от мащаба (действие 16); iii) опростяване на процедурите за облекченията, предоставяни за данъците, удържани при източника, като същевременно те станат по-ефективни срещу измами (действие 10).

1.15 Вторият приоритет е да се **помогне за пренасочването на дългосрочните спестявания към дългосрочни инвестиции**. Високото равнище на спестявания в Европа — което е предимство за ЕС-27 — не носи достатъчна полза за дружествата или гражданите. Комитетът подкрепя три ключови действия за смяна на скоростта: i) преразглеждането на рамката за европейските фондове за дългосрочни инвестиции (ЕФДИ) следва да улесни инвестирането на институционални спестявания и спестявания на дребно в котиран и некотиран акции и инфраструктурни проекти на МСП и на дружества със средна пазарна капитализация (действие 3); ii) планираният преглед на пруденциалната рамка за застрахователите ще бъде възможност за засилване на ролята на застрахователите на капиталовите пазари чрез по-добро отчитане на дългосрочния и стабилен характер на техните инвестиции в дялов капитал (действие 4); iii) развиването на дялово участие на служителите би бил благоприятен трети допълващ елемент в плана за действие, както е ясно посочено в изготвения от Бенхумеа доклад по собствена инициатива на Европейския парламент от октомври 2020 г. Всъщност, ако се прилага по справедлив начин, широко разпространено участие на наетите лица в собствеността, както и в печалбите, би допринесло за социалното сближаване и икономическата ефективност. Новият план за действие за СКП би могъл да създаде възможност за насърчване на подобни схеми в съответствие със социалната програма.

1.16 Накрая, от гледна точка на постиженията на политиката ЕИСК препоръчва всеки нов регламент, свързан с изграждането на СКП, да бъде подложен на четири допълнителни теста наред с необходимите „традиционни“ тестове („добър ли е за изграждането на единен пазар?“ и „защитава ли европейските потребители?“).

— „оказва ли положително въздействие върху конкурентоспособността на европейските финансови дружества по света, като засилва стратегическата геополитическа автономност на ЕС?“

— „запазва ли се стабилността на финансовия пазар?“

— „има ли положително въздействие върху дългосрочното финансиране на европейските дружества, и по-специално на МСП и дружествата със средна пазарна капитализация, и върху заетостта?“

— „има ли положително въздействие по отношение на прехода, свързан с климата, социалната сфера и цифровите технологии?“.

2. Контекст на становището

2.1 Съюзът на капиталовите пазари (СКП) има за цел да създаде един действително единен пазар на капитали в целия ЕС и да улесни движението на инвестициите и спестяванията във всички държави членки. Един добре функциониращ и интегриран европейски капиталов пазар би допринесъл за устойчивия растеж, би увеличил конкурентоспособността на Европа и би засилил ролята на ЕС на световната сцена.

2.2 СКП е от съществено значение и за постигането на няколко ключови цели на ЕС, като например създаване на приобщаваща и устойчива икономика, подпомагане на прехода към цифрова и устойчива икономика и стратегически отворена автономност в един все по-сложен глобален икономически контекст и допринасяне за възстановяването от кризата, свързана с COVID-19. Тези цели изискват огромни инвестиции, които надхвърлят възможностите на публичното финансиране и традиционното банково финансиране.

2.3 Европейската комисия прие първия план за действие за СКП през 2015 г. Оттогава насам ЕС постигна известен напредък във въвеждането на елементите на СКП. Продължават да съществуват обаче значителни пречки пред единния пазар. Освен това първоначалният набор от действия за СКП трябва да бъде допълнен от нови мерки, с които могат да се преодолеят новите предизвикателства, като цифровата и екологичната трансформация и да се направят така необходимите усилия за възстановяване вследствие на пандемията от COVID-19.

2.4 С този нов план за действие ⁽⁶⁾ Комисията изготви списък с 16 нови мерки за постигане на решителен напредък към завършване на изграждането на СКП и за постигане на три ключови цели:

- подкрепа на едно екосъобразно, използващо цифровите технологии, приобщаващо и устойчиво икономическо възстановяване чрез подобряване на достъпа на европейския бизнес до финансиране;
- превръщане на ЕС в още по-сигурна зона за дългосрочните спестявания и инвестиции на хората;
- интегриране на националните капиталови пазари в един действително единен пазар.

2.5 ЕИСК участва активно в създаването на общ европейски капиталов пазар от самото му начало. Комитетът публикува първото си становище по темата относно „Зелена книга — Изграждане на съюз на капиталовите пазари“ ⁽⁷⁾, след което изрази вижданията си както относно първоначалния план за действие за съюза на капиталовите пазари ⁽⁸⁾ и неговия междинен преглед ⁽⁹⁾, така и относно множество законодателни предложения, произтичащи от тези планове за действие. В настоящото становище ЕИСК ще представи своите препоръки относно новия план за действие за СКП, като се основава на досегашната работа на Комитета и като взема под внимание новите приоритети и предизвикателства в Европа.

3. Общи съображения

3.1 ЕИСК приветства новия план за действие за СКП като необходимо продължение на вече постигнатото с първия план от 2015 г. Продължаването на плана е още по-неотложно в контекста на неочакваната криза, свързана с COVID-19, която поради своя мащаб до известна степен променя преценката за положението, подкрепена от много добрата работа на следващата експертна група на високо равнище за СКП и на Форума на високо равнище относно СКП, и поради която е обосновано да се коригират и подсилят някои аспекти. ЕИСК изразява съжаление, че планът за действие за 2015 г. се изпълнява с бавен темп, дължащ се до голяма степен на липсата на положителна подкрепа от някои държави членки. Закъснява изпълнението и на друг голям проект — Банковият съюз. ЕИСК счита, че е необходима силна политическа воля от страна на държавите членки, за да подкрепят (процесът на преглед на европейския семестър би могъл да се използва като инструмент за наблюдение на напредъка) мерките, необходими за осъществяването на СКП, който не е замислен като самоцел. Сигурният и добре функциониращ СКП е от решаващо значение за подпомагане на икономическото възстановяване и реструктуриране след COVID-19 и за подкрепа на съответните капиталови, инфраструктурни и социални инвестиции в целия ЕС, както и на Европейския зелен пакт и цифровата трансформация. В този контекст ЕИСК признава и значението на публичното финансиране, което също играе жизненоважна роля, като привлича частни инвестиции и намалява несигурността. Чуждестранните инвестиции също биха могли да играят значима роля, допълвайки европейските спестявания.

3.2 Освен това, както беше посочено от ЕК, „съществува риск кризата да доведе до увеличаване на различията в рамките на Съюза, застрашавайки колективната икономическа и социална устойчивост“. В този контекст ЕИСК подчертава, че е важно да се приоритизират и координират инициативите. В плана за действие за СКП са посочени 16 мерки за действие, което е доста обширна програма. Поради тежестта върху икономиките и увеличаването на задлъжнялостта както на държавите членки, така и на частните дружества, наред с доста различната степен на въздействие в различните държави от ЕС и в различните икономически сектори, планът за действие за СКП трябва да бъде разгледан и преценен много внимателно. За целта ЕИСК предоставя своя принос чрез настоящото становище с оглед да благоприятства изграждането на социално отговорна европейска финансова система, която да изпълнява по-ефективно своята роля на посредник между предлагането и търсенето, като същевременно се увеличи устойчивостта ѝ на сътресения.

3.3 Следва да се отдава предпочитание на мерки, с които могат да се преодолеят системните рискове, свързани с високото равнище на публичен и частен дълг. Успоредно с това следва да се оказва подкрепа приоритетно на засегнати от кризата, но жизнеспособни предприятия, както и на новосъздадени такива, за да се развият заетостта и конкурентоспособността на икономиката на ЕС, още повече, че кризата, свързана с COVID-19, изглежда въздейства по-слабо върху азиатските икономики отколкото върху западните държави. Външната зависимост по отношение на финансирането на икономиката също може да доведе до системни рискове и планът за действие за СКП следва да бъде насочен към използване в по-голяма степен на европейските спестявания. Високото равнище на спестявания в Европа в сравнение с други региони следва да се използва по-добре. Първостепенна предпоставка за постигането на тази цел е подобряването на финансовото образование/ограмотяване на европейските граждани (действие 7). В тази област ЕИСК препоръчва да бъдат установени най-добрите национални практики и опит от преподаването и ученето по тази тема с цел тяхното насърчаване в Европа, като се увеличи ефективността на правилата за надеждна защита на инвеститорите и като се намалят информационните асиметрии (от основно значение е подходящата информация) между доставчиците на финансови услуги и гражданите. ЕИСК препоръчва финансовата грамотност да бъде включена в бъдещото преразглеждане на рамката за ключовите компетентности. Освен това ЕИСК препоръчва всички заинтересовани страни, включително представители на работниците и потребителите, да бъдат включени в разработването и прилагането на мерки за финансово образование.

⁽⁶⁾ COM(2020) 590 final.

⁽⁷⁾ ОВ С 383, 17.11.2015 г., стр. 64.

⁽⁸⁾ ОВ С 133, 14.4.2016 г., стр. 17.

⁽⁹⁾ ОВ С 81, 2.3.2018 г., стр. 117.

3.4 Основната задача на една социално отговорна финансова система е да изпълнява своята посредническа функция между търсенето и предлагането на финансови активи, като същевременно е устойчива на сътресения, тъй като нестабилният финансов сектор има сериозни отрицателни последици за дружествата, работниците и потребителите и икономиката като цяло. Поради това ЕИСК подчертава, че СКП може да постигне поставените цели само ако финансовата стабилност и защитата на потребителите останат приоритети в плана за действие за СКП. По-специално, не трябва да се намалява защитата на инвеститорите на дребно. При задълбочаването на СКП трябва да се избягват регулаторният арбитраж и регулаторните пропуски.

3.5 Както беше посочено и от Европейската комисия, има „стратегически интерес за веригите за доставки на вътрешния пазар, за да се развие стратегическата автономност на ЕС по отношение на ключови сектори и капацитет“. Във връзка с това следва да бъдат подкрепени няколко технически предложения в рамките на новия план за действие за СКП, като по-опростените правила относно котирането за търгуване на публичните пазари за МСП (действие 2), разпространение на електронното гласуване и осъществяване на напредък по отношение на въвеждането на общоевропейско определение на ЕС на понятието „акционер“, което ще позволи на трансграничните акционери да упражняват по-добре своите права (действие 12), подобряване на трансграничните услуги по сетълмент (действие 13) и създаване на консолидирана система за публикация на данни за уредените сделки с дялов капитал (действие 14). Като допълнително положително действие Европейската комисия би могла да направи оценка дали е целесъобразно и възможно да се разреши на европейските инвестиционни фондове да използват кода „eu“ като международен идентификационен номер на ценни книжа (ISIN), подобрявайки по този начин своето трансгранично присъствие. Чрез тези мерки СКП ще играе решаваща роля и за подкрепата на МСП, както и на дружества от всякакъв мащаб в техния преход към екосъобразна икономика и внедряването на цифровите технологии, като подобри техните възможности за достъп до финансиране чрез допълнителни канали до банковия сектор.

3.6 Във връзка със законодателството относно секюритизацията ЕИСК изразява съгласие с оценката на Европейската сметна палата (ЕСП), че това законодателство, макар и положителна стъпка напред, все още не е довело до очакваното възстановяване на европейския пазар на секюритизации след финансовата криза и не е помогнало на банките да увеличат кредитния си капацитет, което да е от полза за МСП, наред с другото. Сделките остават съсредоточени в рамките на малък брой класове активи (като ипотеките и кредитите за закупуване на автомобили), като освен това се наблюдават само в някои държави членки. Пазарът на секюритизации следва наистина да бъде подобрен (действие 6), с ефективен контрол, за да се предотврати повторната поява на системни рискове чрез отслабване на регулирането.

3.7 По-задълбочената финансова интеграция е крайъгълен камък на СКП. От значение е обаче да се поддържа прагматичен и реалистичен подход при разглеждането на някои от нейните аспекти. Що се отнася до инвестициите на дребно, често преобладават национални предпочитания и специфични модели, които произтичат от необходимостта от близост при търсенето на финансови консултации. Езиковата бариера също трябва да бъде взета под внимание при разглеждането на пазарите на лични спестявания. Освен това по отношение на моделите на разпространение на финансови продукти на дребно „уеднаквеност“ не е задължително синоним на „ефективност“. В своята високо оценена работа за подобряване на качеството на финансовите консултации (действие 8) Комисията следва да вземе под внимание ползата от различните модели, както има предвид, че предлагането и качеството на консултациите, както и наличието на сравними и ясна информация, включително информация за устойчивостта, заедно със стабилни правила, вдъхващи доверие, са от ключово значение за привличането на гражданите като инвеститори.

3.8 Що се отнася до пенсиите, освен концепцията за паневропейски персонален пенсионен продукт (ПЕПП), следва да се запазят различните национални модели, залегнали в социалното законодателство, когато са задоволителни, дори и да не са еднакви. Поради това ЕИСК изцяло подкрепя предложението за СКП за споделяне на най-добри практики, като автоматично включване, национални системи за проследяване, достъпни за всички граждани, както и национални информационни таблици с показатели. Следва да се добави наличието на консултации и по-голямо участие на представители на вложителите, работниците и пенсионерите. Във всички случаи целта следва да бъде допълване, а не отслабване на разходопокривните схеми (действие 9).

3.9 ЕИСК препоръчва СКП да отчита в пълна степен различните форми на инвестиции със социално въздействие, особено тези в областта на „социалната икономика“, които допринасят положително за общия интерес и общото благо. Силна подкрепа следва да получат Европейските фондове за социално предприемачество (ЕФСП), евентуално чрез преразглеждане на Регламент (ЕС) № 346/2013, чрез който бяха създадени.

3.10 Екологичните съображения и енергийният преход съвсем основателно бяха поставени на много предни позиции в дневния ред на ЕС и Комисията преди кризата, свързана с COVID-19. В новия контекст на пандемията ЕИСК препоръчва дневният ред с екологичен, социален (с по-силен акцент) и управленски характер да остане водещ приоритет и да се разглежда съгласувано с икономическото възстановяване, възобновяването и запазването на заетостта, както и финансовата стабилност. При този процес ЕС не трябва да забравя и аспекта, свързан с конкуренцията, за да продължи с екологичната и

социалната програма като предимство за Европа. Наред с другото, ще бъде важно да се разчита на европейските доставчици на информация и рейтинги въз основа на сближаване и надеждни стандарти, като същевременно се действа на международната сцена в полза на съгласуваността в световен мащаб. В допълнение, би могло да се приветства приемането на специален регламент относно данните и агенциите за рейтинг, включващ екологичен, социален и управленски аспект, независимо дали като изменение на Регламента относно агенциите за кредитен рейтинг Регламент (ЕС) № 462/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁰⁾, или като отделен регламент, в съответствие със законодателния акт за цифровия пазар.

3.11 С пандемията от COVID-19 се задълбочиха и различията между държавите членки, по-специално в резултат на нейното изключително сериозно въздействие върху много сектори като туризма или транспорта. Всичко, което може да намали тези икономически различия, също трябва да се счита за приоритет, като например улесняването на трансграничното финансиране за по-слабо развитите европейски държави. Създаването на портала InvestEU би могло да улесни такова финансиране, при условие че целта му бъде внимателно определена (действие 15). Европейската конкурентоспособност и конвергенция също така е от основно значение и Европа се нуждае от силни субекти от всякакъв мащаб, за да се конкурира в световен план, като поведе напред другите участници. За да се постигне тази цел, европейските създатели на политики трябва да осигурят еднакви условия на конкуренция с другите пазари по света.

3.12 ЕИСК признава, че планът за действие за СКП не е довел до решителен напредък по отношение на справянето с основните пречки, възпрепятстващи трансграничните капиталови потоци, и че някои държави членки продължават да прилагат ограничителни политики по отношение на капиталите и ликвидността, които възпират правилното разпределяне на ресурси, фрагментират пазара и забавят икономическото възстановяване.

3.13 Брексит е друг дестабилизиращ фактор, който трябва да се вземе предвид. Континенталните финансови пазари изглеждат доста фрагментирани, с нееднакви нива на ликвидност. Поради това ЕС-27 би могъл да бъде изложен на реален риск от допълнителна зависимост от външните финансови пазари, които са интегрирани в по-голяма степен, при положение че в миналото редица европейски дружества поискаха да бъдат допуснати до търговия на регулиран пазар в Обединеното кралство или САЩ. ЕИСК е съгласен със заявеното от Европейската сметна палата, че Комисията (а всъщност по наше мнение — Европейският парламент и Съветът) следва да препоръча на всички държави членки с по-слабо развити капиталови пазари да осъществят съответните реформи. Също така трябва да се подчертае, че изграждането на развита пазарна инфраструктура на ЕС е от жизненоважно значение за финансовата и икономическата автономност и би могло да доведе до по-силна международна роля на еврото.

3.14 За да обобщим виждането на ЕИСК отвъд вече споменатите технически мерки, измежду 16-те предложения, посочени в плана за действие, бихме избрали два вида приоритети:

- **Подобряване на финансовите пазари в ЕС с цел повишаване на ефективността.** Това следва да бъде благоприятствано посредством три основни действия: i) създаване на Европейски единен пункт за достъп, който, наред с другото, ще помогне на инвеститорите при избора на емитенти (действие 1), ii) прилагане на единна нормативна уредба, особено по отношение на местата за търговия, ЦК (централните контрагенти) и доставчиците на данни, като се предотвратяват регулаторният арбитраж и празнотите (действие 16). Като цяло сближаването на надзорните практики и по-тясното сътрудничество ще бъдат от решаващо значение за предотвратяването на регулаторния арбитраж и пропуски (действие 16) и iii) чрез опростяване на трансграничните инвестиции и въвеждане на обща за целия ЕС стандартизирана система за облекченията, предоставяни за данъците, удържани при източника, предотвратяваща данъчните измами и данъчния арбитраж (действие 10).
- **Пренасочване на дългосрочните спестявания към дългосрочни инвестиции.** Високото равнище на спестявания в Европа, което е най-силната страна на ЕС-27, не носи достатъчна полза за реалната икономика. Преразглеждането на рамката за европейските фондове за дългосрочни инвестиции (ЕФДИ) трябва да даде възможност за обновена рамка за този вид дългосрочни фондове, която по-специално ще улесни инвестирането на дългосрочни институционални спестявания и спестявания на дребно в котиран и некотиран акции и инфраструктурни проекти на МСП и на дружества със средна пазарна капитализация (действие 3). По-добър пруденциален режим за инвестициите на застрахователите и банките в дялов капитал, като се засилва, а не се намалява ефективността на пруденциалните правила (действие 4). В допълнение, както е подчертано в доклада на ЕП по собствена инициатива относно „Допълнително развитие на съюза на капиталовите пазари (СКП)“⁽¹¹⁾, държавите членки следва да работят за възстановяването на баланса при преференциалното данъчно третиране на дълга при данъчното облагане. При това обаче целта не бива да бъде да се подкопава размерът на данъчните приходи като цяло. Отдаването на предпочитание на дяловото участие на служителите, което е липсващ елемент в плана за действие, е друга важна тема, на която Комисията би могла да наблегне, както е

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕС) № 462/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1060/2009 относно агенциите за кредитен рейтинг (ОВ L 146, 31.5.2013 г., стр. 1).

⁽¹¹⁾ ДОКЛАД относно допълнителното развитие на съюза на капиталовите пазари: подобряване на достъпа до финансиране на капиталовите пазари, по-специално от страна на МСП, и насърчаване на участието на непрофесионалните инвеститори.

правила това и преди. Всъщност, ако се прилага по справедлив начин, участието на наетите лица в собствеността, както и в печалбите, би допринесло за социалното сближаване и икономическата ефективност. За да не се налагат неоправдани рискове на работниците, от решаващо значение са участието на техните представители и солидната защита на инвеститорите. СКП следва да бъде нова възможност за насърчаване на тези схеми в съответствие със социалната програма и с призива, отправен в доклада по собствена инициатива на Европейския парламент.

3.15 С последните мерки би се осигурил желаният първи бърз и значителен напредък, благоприятстващ СКП, като същевременно се постигне напредък по ключови, но по-трудни цели, като например по-голямото сближаване в целеви области на законодателството относно несъстоятелността (действие 11) или интегрирана съвкупност от европейски борси и места за търговия.

3.16 Освен изложените в настоящата консултация съображения, от гледна точка на постиженията на политиката ЕИСК препоръчва за всеки нов регламент да се прави преценка на потенциалното положително или вредно въздействие върху конкурентоспособността на европейските предприятия, за да се укрепят финансовите дружества от ЕС в глобален план, като се повиши стратегическата геополитическа автономност на Съюза по пътя му към така необходимия преход, свързан с климата, социалната сфера и цифровите технологии.

Брюксел, 24 февруари 2021 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG
